

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio IV. Qualisnam sit actus, quo ex parte Intellectûs constituitur
Prædestinatio formaliter ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

& cæco modo operaretur; & cum sit efficax, talis non esset sine actu voluntatis applicante, & exequente.

67. Instabis: Sublato actu voluntatis, tollitur adæquatè prædestinatio; ergo hæc adæquatè constituitur solo actu voluntatis. Respondeo dato antecedente, negando consequentiam: solum enim probat argumentum, actum voluntatis esse etiam de essentia prædestinationis, quatenus sublato, tollitur prædestinatio, cum nulla res possit sine eo, quod est sibi essentiale, persistere: non autem probat esse illius essentiam adæquatam, licet illo sublato, adæquatè tollatur prædestinatio; siquidem minus requiritur ad destructionem adæquatam, quam ad adæquatam rei constitutionem: nam destructa sola unione compositi, destruitur compositum adæquatè, cum jam non detur compositum; posita autem sola unione, non datur compositum adæquatè.

68. Argues 4. Electi per prædestinationem distinguuntur à reprobis; sed distinguuntur per solam voluntatem Dei efficacem; siquidem Deus æquè habet ad electos, & ad reprobos Scientiam mediorum efficaciam; ergo prædestinatio in solo actu voluntatis consistit. Respondeo argumentum ad plurimum probare, voluntatem applicantem efficaciter media esse quasi rationem differentialem, ut est rationale respectu hominis; non tamen esse adæquatam essentiam prædestinationis, ad quam etiam requiritur actus Intellectus, sicut ad essentiam adæquatam hominis præter rationale requiritur etiam animal, quod hominem essentialiter etiam constituit.

69. Argues 5. Prædestinatio dicit formaliter præordinationem efficacem ad Beatitudinem; sed talis præordinatio efficax est solus actus voluntatis; ergo in solo actu voluntatis consistit formaliter prædestinatio. Respondeo negando minorem: talis enim præordinatio efficax, aut sumitur directivè præscribendo ordinem, & est actus Intellectus; aut executivè ipsum ordinem præscriptum exequendo, & est actus voluntatis; uterque autem prædestinatio formaliter.

70. Argues 6. Reprobatio formaliter solum dicit actum voluntatis; cum sit exclusio à regno, & destinatio ad penam propter prævisa demerita; ergo etiam prædestinatio formaliter solum dicit actum voluntatis. Respondeo negando antecedens: reprobatio enim præter actum voluntatis permissentis peccatum, & damnantis peccatorem, includit etiam actum Intellectus proponentem media, & dictantem peccatorem damnandum; alioqui cæco modo operaretur Deus, quod non est dicendum.

71. Instabis: Tale iudicium dictans peccatorem esse damnandum implicat in Deo, cum sit contra eius Bonitatem dicentem, nolle mortem peccatoris; sed ut magis convertatur, & vivat; ergo &c. Respondeo negando antecedens, & ejus probationem: neque enim id est contra Bonitatem divinam; siquidem Deus non vult mortem peccati, sed permittit, & postea præbet supplicium, quod non est mors, sed mortis, id est peccati pena.

72. Argues 7. Prædestinatio, ut diximus, est formaliter libera; sed solus actus voluntatis est formaliter liber; ergo in solo actu voluntatis consistit prædestinatio formaliter. Respondeo prædestinationem esse quidem formaliter liberam, sumptam tamen inadæquatè pro actu voluntatis, in quo sensu supra locuti sumus; non autem si sumatur

adæquatè etiam pro actu Intellectus; licet etiam prout sic possit dici libera, non formaliter, sed aut radicaliter, aut quatenus à voluntate approbatur, & acceptatur.

Argues 8. Prædestinatio idem est, atque liberitas; sed hic est ipsa præscientia Dei de electis, præscientia autem est actus Intellectus; ergo in solo actu Intellectus consistit formaliter prædestinatio. Respondeo majorem esse veram de prædestinatione inadæquatè sumptam pro solo actu Intellectus; non sumptam adæquatè; sic enim includit etiam actum voluntatis; cum sit præordinatio efficax salvandorum per media efficaciam ad vitam æternam; hæc autem formaliter includit, & actum Intellectus præordinantem, & actum voluntatis exequentem: at verò liberitas est sola præscientia Dei habita de salvandis, ideoque in solo actu Intellectus salvatur. Hinc etiam prædestinatio distinguitur à prudentia, cum hæc sit actus Intellectus non exprimens sollicitudinem circa agenda, quam exprimit prædestinatio, & providentia, ideoque utrumque actum, & Intellectus, & voluntatis includunt formaliter.

Argues 9. Prædestinati tenemur Deo gratias agere pro prædestinatione; sed non tenemur gratias agere pro actu Intellectus, sive scientiæ mediorum ad finem, cum hæc sit etiam reprobis communis, sed pro solo actu voluntatis, quo liberè nos elegit efficaciter ad gloriam consequendam; ergo in solo actu voluntatis consistit formaliter prædestinatio. Respondeo distinguendo majorem: tenemur Deo gratias agere pro prædestinatione inadæquatè; concedo majorem: adæquatè; nego majorem: cum enim solus actus voluntatis sit formaliter liber, pro solo illo tenemur Deo gratias agere, cum liberè nos elegerit, & potuerit non eligere: non autem pro actu Intellectus, sive scientiæ, cum hæc sit etiam reprobis communis. Accedit, quod si etiam pro huiusmodi scientia tenemur Deo gratias agere, non est prout absolute sumitur; sic enim est communis etiam reprobis, sed prout conservatur ab electione, & cum illa conjungitur, ac redditur efficax; sic enim solis convenit prædestinatis.

SECTIO IV.

Qualisnam sit actus, quo ex parte Intellectus constituitur prædestinatio formaliter?

Dico 1. Prædestinatio ex parte Intellectus constituitur formaliter per quoddam iudicium practicum absolutum dictans convenire eligere hunc ad talem gloriam per talia media consequendam. Ita P. Tanner. 1. p. d. 3. de prædest. q. 2. dub. 2. num. 10. P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 16. num. 17. & alii supra cit. d. 1. num. 41. Probatur primò ex illo ad Ephes. 1. 11. Prædestinati secundum propositum ejus, qui operatur omnia secundum consilium voluntatis sue, ut finis in laudem gloriæ ejus. Ubi ad explicandam prædestinationem ex parte Intellectus utitur nomine Consilium, non autem nomine imperii. Secundò, quia prædestinatio, prout est actus Intellectus divini, est actus efficax efficaciter perducens hominem ad Beatitudinem; sed huiusmodi actus involvit rationem iudicii practici de effectu secuturo; ergo &c.

Dico 2.

76. Dico 2. Hoc iudicium, licet sit formaliter simplex, est tamen virtute multiplex. Probatur, quia actus intellectus debet inservire voluntati prædestinanti eam dirigendo; sed hæc, cum sit perfecta transmissio interna, respicit simul intrinsecè, & finem, & media; ergo hoc iudicium debet eam dirigere & ad finem, quatenus intentio, & ad media, quatenus electio; ac proinde tale iudicium, prout inservit intentioni finis, & electioni mediorum, est multiplex virtute, licet sit formaliter simplex.

77. Oppones. Hoc iudicium solum est practicum respectu convenientiæ mediorum eligendorum, non autem respectu convenientiæ electionis eorum; ergo &c. Respondeo negando antecedens: Voluntas enim ex vi illius, non solum amat media, sed etiam ea eligit; nam cum tale iudicium sit divinum, ideòque perfectissimum, debet practicare media & in ordine ad amorem, & in ordine ad electionem; sicque non solum inservit amoris mediorum, sed etiam eorum electioni.

78. Dico 3. Hoc iudicium non est per modum artis, sed prudentiæ in Deo. Probatur primò, quia tale iudicium, cum sit divinum, debet esse perfectissimum; sed non ita esset, si foret per modum artis; siquidem iudicium per modum artis ex Aristotele versatur practice circa objectum commune; confusè verò, & indeterminatè circa singularia; tale autem iudicium est imperfectissimū; ergo tale non est in Deo illud iudicium, sed per modum prudentiæ, utpotè quæ practice versatur circa singularia hic, & nunc determinatè faciendā. Secundò, quia decretum divinum de salute electorum fuit determinatum, & definitum circa omnes personas in particulari, & non confusum, & indeterminatum; sed non esset ita determinatum, si non præcederet actus intellectus sic determinatè proponens, qualis est actus prudentiæ, & non artis; ergo &c.

79. Obijcies 1. Hoc iudicium datum fuit ante prævisā merita in esse absoluto; ergo non potest dicere, convenire potius hunc, quam illum in particulari eligere, cum nihil determinatè, sed confusè repræsentet ex parte objecti. Respondeo, licet intellectus nihil proponat in particulari ex parte objecti, ex quo Voluntas divina moveatur ad hunc potius, quam illum eligendum; aliquam tamen rationem in particulari proponere ex parte ipsius Dei, sine qua non operatur, neque moveri potest, cum sit cæca, quin ab intellectu proponatur; sicque hæc ab intellectu proponitur, ut operetur, & hunc potius, quam illum determinatè eligat.

80. Obijcies 2. Voluntas divina potest, cum sit libera, se ipsam determinare ad eligendum potius hunc, quam illum; ergo non eget illo iudicio proponente. Respondeo negando antecedens: aut enim se determinaret, nullo iudicio præcedente, & hoc non; nihil enim volitum, quin præcognitum: aut præcedente iudicio confusè, & indeterminatè proponente, & hoc etiam non, nam cum voluntas sit cæca, solumque tendat in id, quod proponitur, & eo modo, quo proponitur, solum confusè, & indeterminatè eligeret hunc, aut illum, quod est imperfectio: aut præcedente iudicio determinatè, & in particulari proponente, & hoc dicimus esse iudicium illud per modum prudentiæ.

81. Dico 4. Hoc iudicium pertinet ad Scientiam simplicis intelligentiæ. Probatur, quia cum sit actus scientiæ, sive præscientiæ Dei, debet ad aliquam illius scientiam spectare; sed non spectat ad scientiam visionis; hæc enim solum tendit in rem existentem, aut aliquo modo futurā; & non ita ten-

dit illud iudicium, sed ad rem ante decretum efficacem, cum ad illud dirigat voluntatem, & ante decretum efficacem nihil est futurum: non ad scientiam mediantem quia dirigit voluntatem ad operandum & non ita dirigit scientia media: tum etiam quia scientia media non proponit convenientiam intentionis, & electionis, sed tantum ostendit, quid sit futurum, si res in tali, aut tali circumstantia, vel occasione ponatur; ergo pertinet ad scientiam simplicis intelligentiæ, cum non detur altera.

Oppones 1. Prædestinatio est ordinatio in vitam æternā per media efficaciam, ut efficaciam; sed hoc videtur proprium scientiæ mediæ; siquidem per hanc tantum cognoscuntur media efficaciam, ut efficaciam; ergo &c. Respondeo ex argumento solum probari, prædestinationem secum deferre Scientiam Mediam, ut infra dicemus, non tamen illam includere essentialiter; sic enim essentialiter solum includit illam scientiam, quæ dirigit, & ordinat voluntatem ad eligenda ipsa media efficaciam, quod efficit sola Scientia Simplicis Intelligentiæ, & non Scientia Media, quæ solum proponit media illa, quæ erunt efficaciam in tali, aut tali occasione.

Oppones 2. Prædestinatio est quasi species Providentiæ, ut supra diximus; sed hæc includit essentialiter Scientiam Mediam, quæ providentur media accommodata ad finem assequendum; ergo etiam sic illam includet prædestinatio. Respondeo negando minorem: Providentiæ enim solum includit essentialiter iudicium practicum absolutum dictans, intendendum esse finem per media accommodata, ut supra diximus, licet tam providentiæ, quam prædestinatio requirant Scientiam Mediam.

Oppones 3. Prædestinatio distinguit electos à reprobis; sed non ita illos distinguit Scientia Simplicis Intelligentiæ; cum hæc sit communis etiam reprobis; ergo Prædestinatio non constituit essentialiter per actum simplicis intelligentiæ. Respondeo negando minorem: licet enim non ita illos distinguat Scientia simplicis intelligentiæ absolute sumptæ; maximè prout conjungitur cum decreto efficaci in electis; sic enim est diversa à se, prout conjungitur cum decreto inefficaci in reprobis; sicut materia prima prout conjungitur cum forma hominis, est diversa à se, prout conjungitur cum forma equi in equo.

Instabis: Prædestinatio, & reprobatio solum distinguuntur per decreta efficaciam, & inefficaciam; non autem per Scientiam simplicis intelligentiæ; ergo idem dicendum de prædestinatis & reprobis. Respondeo negando antecedens: nam etiam distinguuntur per Scientiam simplicis intelligentiæ: hæc enim quatenus connotat decretum efficacem, dicitur etiā efficacem extrinsecè; & quatenus connotat decretum inefficacem, dicitur extrinsecè inefficacem; & prout sic distinguuntur saltem logicè, etiam per hanc scientiam.

Oppones 4. Prædestinatio est de re futura; sed sola Scientia Visionis est de objecto futuro; nam Scientia simplicis intelligentiæ solum attingit possibilitatem; ergo iudicium constituens prædestinationem, non ad hanc, sed ad illam scientiam spectat. Respondeo negando maiorem; neque enim prædestinatio est de re futura, nisi ad plurimum remotè, quatenus illud iudicium dirigit voluntatem ad eligendum decretum, per quod, cum sit efficacem, res fit proximè futura; ac proinde non est iudicium de re jam futura, sed de re, quæ erit infallibiliter futura.

Dico 5. Iudicium hoc constituens prædestinationem ex parte intellectus, non est per modum imperii

imperii dicentis *Fac hoc*, sed per modum proponentis, & practantis convenientiam objecti. Ita P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 16. P. Mol. 1. p. q. 23. a. 2. d. 2. P. Vafq. 1. p. d. 81. num. 9. & d. 87. num. 13. P. Compton. rom. 1. d. 39. sect. 2. num. 5. & alii supra citati d. 1. num. 41. ante probationem tamen: Advertes huiusmodi actum per modum imperii tripliciter explicari posse: Primò, ita ut talis actus non sit aliquod iudicium, nec cognitio intellectus, sed insinuatio quadam, seu intimatio facta, aut voluntati, aut potentiae executivæ de eligendis, aut exequendis mediis, quibus electi infallibiliter assequantur finem. Secundò, ita ut sit iudicium aliquod intellectus, antecedens tamen electionem mediorum, quo unum, aut plura media determinata statuuntur, quibus homo possit in Beatitudinem perducere, & ita voluntati intimantur, ut ad hæc, & non alia eligenda prædeterminetur. Tertiò, ita ut sit iudicium, seu quicumque alius actus intellectus, subsequens tamen non solum dilectionem, & electionem ad gloriam, sed etiam electionem mediorum, quorum executionem, mediante alio actu voluntatis, qui dicitur usus, potentiae executivæ imperat. Hoc posito.

38. Probatur huiusmodi iudicium non esse per modum imperii in primo sensu: Primò, quia nullus possibilis est actus potentiae cognoscitivæ, qualis est Intellectus divinus, qui non sit cognitio; sicut nullus est possibilis actus potentiae volitivæ, appetitivæ, & visivæ, qui non sit volitio, appetitio, & visio. Secundò, quia nulla datur necessitas, aut ratio admittendi huiusmodi actum; ergo &c.

39. Probatur, non esse per modum imperii in secundo sensu; quia aut ille actus imperii prædeterminans voluntatem ad electionem est liberè voluntarius; aut non: Non primum: tum quia jam non potest dici, antecedere electionem, cum ex libera potius electione procedat; siquidem non potest dici voluntarius, nisi per actum, quo voluntas voluerit sibi ab intellectu efficaciter intimari unum, aut plura media certa & determinata; hæc autem voluntas, aut est, aut supponit electionem mediorum: tum etiam, quia si est voluntarius voluntate antecedente, tunc ad illum prærequireretur alius actus imperii, & ad hunc alius, sicque in infinitum: Si secundum; ergo tollitur libertas electionis subsequens, ad quam voluntas antecederet, & intrinsecè prædeterminatur; ergo &c.

40. Probatur, non esse per modum imperii in tertio sensu; quia prædestinatio, ut diximus, consistit in ordinatione efficaci ad finem per certa media in re consequendum; sed huiusmodi actus imperii prout sic subsequitur hanc ordinationem efficacem, & efficacem electionem mediorum; ergo subsequitur prædestinationem; consequenterque hæc ex parte intellectus non constituitur per talem actum, qui sit per modum imperii. Confirmatur conclusio ex supra dictis de Providentia d. 1. num. 41.

41. Dices: Prædestinatio est pars prudentiæ; sed hæc ex Aristotele est præceptiva; præcipere autem idem est, atque imperare; ergo &c. Respondeo non omnem prudentiam esse præceptivam, nisi sit humana, de qua locutus est Philosophus, non autem de divina. Accedit etiam dato, quod aliqua pars Prudentiæ divinæ sit præceptiva, esse minus propriè, quatenus elicit aliquod iudicium practicum, in quo sensu etiam Prædestinatio potest dici præceptiva, imò & imperium, sed impropriè.

SECTIO V.

Qualisnam sit actus constituens Prædestinationem ex parte voluntatis formaliter?

ONCLUSIO sit: Actus constituens formaliter prædestinationem ex parte voluntatis componitur ex intentione finis, & electione mediorum. Ita P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 17. num. 15. & cap. 5. num. 15. P. Ruij. d. 4. de prædest. sect. 2. & 3. & alii. Probatur primò ex illo ad Rom. 8. ibi. Quos prædestinavit, hos & vocavit; & quos vocavit, hos & justificavit; quos autem justificavit, illos & glorificavit. Ubi Apostolus prædestinationem prius positam, postea explicat simul per electionem mediorum, & intentionem finis. Et ad Rom. 9. Ut ostenderet divitias gratiæ suæ in vasa misericordiæ, quæ præparavit in gloriam: Præparavit autem per electionem mediorum ex intentione finis. Et Joan. 1. De plenitudine ejus nos omnes accepimus & gratiam pro gratia: ubi de gratia agitur ut de medio, & ut de fine intento, nempe de gloria juxta illud ad Rom. 6. Gratia Dei vita æterna; ergo &c.

Probatur secundò ratione, quia prædestinatio, ut patet ex supra dictis, est perfectissima transmissio; sed hæc non respicit tantum ultimum terminum, neque solam viam, sed & terminum per viam, & viam in ordine ad terminum; ergo &c. Confirmatur primò, quia prædestinatio ad gratiam est propter gloriam, & ad gloriam propter gratiam; sed ex Philosopho quando unum est propter aliud, unum tantum ibi datur; ergo prædestinatio ad gratiam est una complectens utrumque terminum, & gloriam, & gratiam, unam proximè, & aliam remotè, eo modo, quo unus motus respicit non solum ultimum terminum, sed etiam intermedios. Secundò, quia prædestinatio, ut constat ex ejus definitione supra posita, est ordinatio in vitam æternam per media convenientia; sed huiusmodi ordinatio includit simul electionem mediorum, & intentionem finis; ergo &c. Tertiò, quia non consistit in sola intentione finis, non in sola electione mediorum; ergo in utraque simul. Quartò, quia sicut reprobatio se habet ad penam, ita proportione habitâ, se habet prædestinatio ad gloriam; sed reprobatio est ad penam propter demerita; ergo prædestinatio est ad gloriam propter merita, sive per merita; consequenterque includit, & electionem mediorum, & intentionem finis.

Argues 1. pro solâ intentione efficaci dandi gloriam: Sacra Scriptura, & Sancti Patres pluribus in locis solius vitæ, & gloriæ faciunt mentionem, ut patet ex illo Actor. 13. Crediderunt quorquor præordinati erant ad vitam æternam. Et D. August. lib. de corrept. & grat. cap. 7. Illos elegit ad obtinendum regnum suum: & sæpè alibi. Idem habent D. Fulgent. lib. 1. ad Monim. cap. 13. D. Prosper. Origen. D. Greg. lib. 1. Dialog. cap. 8. & alii; ergo prædestinatio in sola intentione efficaci dandi gloriam consistit formaliter. Respondeo Sacram Scripturam, & Sanctos Patres ibi solum loqui de prædestinatione inadæquatâ, principaliori, & principalius intentâ ex parte voluntatis, qualis est gloria, quæ propter se, electio autem mediorum propter illam intenditur. Accedit, quod qui unam assignat